

**MAGNI OPERIS || DE OMNI=||BVS GERMANIAE ||
EPISCOPATIBVS || EPITOMES:||**

CONTINENS ANNALES || Archiepiscopatus MOGVNTINI ac duodecim ||
alioru[m] Episcopatum, qui Moguntino Suffra=||ganeatus titulo subsunt:
Item BABEN=||BERGENSIS Episcopatus, ab || omni iugo Archiepiscopali ||
exempti.||

Brusch, Kaspar

Noribergae, 1549

VD16 B 8782

Sextvm, omnes Spirenses.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64715)

SEXTVM CAPVT
 continens Catalogum omnium
 Spirensium Episco-
 porum.

DE SPIRENSIS siue Nemetum Episco-
 patus fundatione ac origine prima, nemo quic-
 quam certi dicere aut affirmare potest. Esse autem ue-
 rustissimum, hoc testatur: quod anno Domini 348 IES-
 SIVS quidam Nemetū Episcopus, Coloniensi Synodo
 interfuisse legitur, in qua Euphrates Episcopus Colo-
 niensis, propterea quod Arrianis adhereret, è guber-
 nationis fastigio, unanimi oīm totius orbis Episcoporū
 consensu est deiectus & exauthoratus. Post hunc Ies-
 sum uel Ihesum nullus legitur Episcopus Nemetum
 urbi præfuisse, usq; ad tempora Dagoberti Galliarum
 regis Christianissimi ac munificētissimi, fortassis quod
 ipsa quoq; Arrianismo infecta, ut cætera urbes ad Rhe-
 num sitæ ferè omnes, Episcopos nullos tulerit: aut si
 quos habuerit, certe non annotarit. Dagobertus uero
 Galliarum rex potentissimus circa annum 610. colla-
 pli huius Episcopatus misertus, eum denuo foeliciter
 instauravit: ac sanctum Dei uirum, Athanasium sacel-
 lanum suum, isti sedi præfecit. Hunc Dagobertum ue-
 luti primum suum fundatorem tota honorat & præ-
 dicat Spirensis Ecclesia: cum omnium primus inchoat

L 5 tor &

CATALOGVS EPISCOP.

tor & author, qui proculdubio uir sanctus, & unus ex Apostolorum Domini nostri Iesu Christi discipulis fuit, uel uetustate uel negligentia eorum (qui literis ista mandare debuissent) interciderit & in obliuionem uenerit. Numerantur autem huius sedis Episcopi, ordine quem subscripsimus.

1. IESSIUS uel Iasimus: alijs Iesus dictus, praefuit Nemetum populis & Ecclesijs concionando Christum humani generis liberatorem, confutandoq; Arrianorum Blasphemias ante & post annum Christi 348, eo enim ut supra dictum, Coloniae fuit & una cum alijs pijs Germaniae & Galliae Episcopis Euphratem Arrianae sectae asseclam damnauit, ac à Coloniensis Ecclesiae gubernatione amouit. Post huius Iessij ex hac uita discessum, qui praefuerint isti sedi, aut an, praefurore Arrianorum, pios Episcopos undequaq; trucidantium aliquis praefuerit, incertum est: Annotemus igitur hos qui instaurante iterum Dagoberto Episcopatum, Nemetum Ecclesias, inde usq; ad haec nostra tempora gubernarunt.

2. ATHANASIVS à Dagoberto rege Galliarum, praeficitur Ecclesiae Nemetum anno Domini 600. hunc secundum facimus, non quod statim successerit, sed quod alij interciderint, qui Iessio successerunt, ad hunc Athanasium usq;. Praefuit iste Nemetibus annis quadraginta sapienter, pie ac fideliter. Fuit uir doctrinae & uita sanctimonia clarissimus: decessit ex hac uita

uita mortali, ad regnum cuius non erit finis, anno Domini 651. Sub eius gubernatione construxit Dagobertus rex extra muros urbis Nemetū, magnificentum S. Germani Cœnobium: eo ipso in loco ubi antea fuerat peruetustum Mercurij phanum aut Idolion.

3. PRINCIPIVS successit Athanasio: præsuit sub Sigeberto Galliarum rege, Dagoberti filio, pie & sapienter annis uiginti quinque. Obijt anno Domini 678. Huic dedit Sigebertus rex, Decimas omnium uictualium in agro Spirensi prouenientium: quæ antea Regi dari consueuerant.

4. TRAGEBODO eligitur à Childerico Francorū rege, anno 678 à quo consequutus est confirmationem donationis Decimarum: Præsuit 8. annis. Obijt anno 686.

5. BASINVS successit Tragebodo, cum uacasset tamen aliquandiu Ecclesia Nemetum: Præsuit autem temporibus Caroli Martelli annis septem, mensibus octo: quando ex hoc seculo emigrarit, aut quo anno præsidere cœperit, ignoratur.

6. LATO alij Iatto, eligitur anno Domini 756: præsuit temporibus Pipini, pie & fideliter Episcopi munus faciens annis undecim. Obijt anno Christi 767.

7. DAVID pius, sapiens ac honestissimus uir, eligitur à superstite adhuc Pipino rege anno 767: præsuit 8. annis laudabiliter & optime, Carolo magno Galliarū regi chariss. à quo Ecclesia Spirensis plurimum illustrata, & liberalissime dotata est. Obijt anno 775.

S. Sigewia

CATALOGVS EPISCOP.

8. SIGEVVINVS alijs ðwigewinus præficitur Nemetibus anno Domini 775 à Carolo Magno Gallicarū rege, præfuit uiginti septē annis. Obijt anno 801.

9. ATHO uel Otho fidelis populi sui concionator, successit Sigewino iussu Caroli Magni Imperatoris, præfuit laudabiliter octo annis. Obijt anno 810.

10. FREYDO, Carolo Magno Imp. imprimis charus: constituitur Episcopus Nemetum anno Domini 810, consequutus est à Carolo Imp. insignia priuilegia, quorum originalia habentur adhuc in Ecclesia Spirensi. Præfuit quatuor tantum annis, obijt anno Domini 814, quo Carolus Magnus etiam ex hac uita emigrasse, & pons Moguntinus deflagrasse dicitur.

11. BENEDICTVS successit Freydoni, electus & designatus Nemetum Episcopus ab Imp. Ludouico pio. Præfuit sancte & prudentissime annis octo: emigravit ex hac uita anno Christi 822. Interfuit anno Domini 820 Synodo, quam pio reformandæ Ecclesiæ studio, Ludouicus pius ex omnibus Germaniæ Episcopis ac Abbatibus congregarat apud Aquisgranum.

12. HERTINVS eligitur in locum mortui Benedicti, præfuit annis octodecim, mensibus quatuor: etsi alij catalogi alios habeant annorum numeros, qui tamen toto cælo errant. Sub eius gubernatione Hirsauugiense coenobium fundatum est ad Nagoldum fluuiū, ab Erlafrido comite in Calw: & consecratum ab Archiepiscopo Mogunino Odogario, in præsentia huius

ius Hertonis et multorum aliorum Episcoporum anno Domini 838, cum eodem tempore Ludouicus Imp. haberet Comicia apud Nemetes. Obijt Episcopus Hertinus anno Christianæ redemptionis 841.

13. GEBHARDVS alijs Eberhardus, constituitur Episcopus Nemetum à Ludouico rege Lotharij Imp. fratre anno Christi 848: cum uacasset sedes Episcopalis septem annis post mortem Hertini. Interfuit Concilio Moguntia in Cœnobio S. Albani celebrato ab Archiepiscopo Rabano, in qua damnata est Hæresis Godeschalci. Præsuit quindecim saltem mensibus, & captus ab aliquibus comitibus primum oculis priuatur, postea misere aliquandiu tractatus, trucidatur tandem quarta Decembrium anni Christianorum 849: propterea quod persuassisset eorum cognato, comiti cuidam Theobaldo, ut sua quædam prædia donaret Ecclesiæ Nemetum. Sub hoc ipso Episcopo, donatur Nemetum Episcopatus ab Hildeberto huius Episcopi fratre, pagis ac prædijs quibusdam: & ex huius donationis literis depræhenditur, Canonicos Nemetum, monasticam uitam tum professos, sub uno tecto coniunctos habitasse, & ex una eademq; olla pastos ac alitos, sanctæ conuersationis homines fuisse.

14. GODEDANCVS eligitur anno Christi 881, cum uel uacasset Episcopatus annis triginta duobus, uel alij interim Episcopi etiam præfuerint, quorum nomina (ut credibile est) ad nostram noticiam non perueniunt.

ueniunt

CATALOGVS EPISCOP.

uenerunt. Præfuit Godedancus iste tribus tantum annis, & emigravit ex hoc mortali seculo, anno Domini octingentesimo octuagesimo quarto.

15. AYNHARDVS successit Godedancko, præfuit annis sex fideliter & utiliter: Euocatur ex hac uisita ad meliorem, anno Domini 890.

16. AMELRICVS monachus antea Sweysseburgensis Cœnobij à rege Galliarum Dagoberto (ut tantum principum, comitum ac Baronum ibi educarentur liberi) fundati ac constructi: uir eximie doctus ac religiosus, eligitur anno 890: præfuit duobus annis & quatuor mensibus. Dicuntur eius scripta adhuc extare in Spirensi partim, partim uero Sweysseburgensi Bibliotheca. Obijt anno Christi 893.

17. BERNHARDVS alijs Gebhardus ex eodem Monasterio assumptus, successit Amelrico, anno Domini 894: præfuit laudabiliter ac utiliter octodecim annis. Et anno Domini 913 (Rheginone Abbate Prumiensi idem affirmante) à duobus comitibus Bernhar do & Conrado capitur, & primum exoculatus misere tandem trucidatur: Ratio uero huius facti nusquam redditur ab Annalium scriptoribus.

18. AMELRICVS secundus, quem aliqui tamen Almericum uocant: successit Bernhar do. Præfuit Episcopatu prudenter ac utiliter uno & triginta annis: fuit tribus Imperatoribus Conrado Saliquo, Henrico Aucupi & Othoni Magno charissimus, & summo necessi

neceſſitudinis uinculo coniunctus: à quibus laudatiſſi-
 mis Imperatoribus, Episcopatus Nemetum plurimum
 auctus & locupletatus eſt. Obijt Episcopus iſte anno
 Chriſtiana redemptionis 947, ambulans ad uitam mor-
 tis neſciam.

19. REGINOBALDVS conſtituitur ab Othone
 Magno, tum adhuc rege: in Episcopum Nemetum, ex
 Monacho Hirſaugienſi. Erat uir doctus, præcipua ue-
 ro ſacrarum ſcripturarum inſignis Magiſter: uitæ au-
 tem innocentiſſimæ ac religioſiſſimæ. Præfuit ſumma
 cum laude annis quindecim. Donatur ſub eo, Eccleſia
 Nemetum liberaliſſime, decimis, redditibus uectiga-
 libus, poteſtate item cudendi monetam, ac alijs urbis
 Nemetum iuribus cum conſenſu Othonis Imperatoris
 à Conrado Francorum & Sueuiæ duce, ðvernheri
 ducis filio, religioſiſſimo ac optimo principe, tum ðwor-
 maciæ reſidente, qui ſapientis cognomento nobilitatus
 fuit. Hæc donatio facta eſt anno Domini 946. Huic du-
 ci Conrado deſponſauit filiam ſuam Luitgardin Otho
 Imperator anno dominicæ incarnationis 945: erat enim
 ei cum propter ſummam ſapientiam ac fidem longe cha-
 riſſimus, tum quod aliquoties pro Othone fœliciter
 pugnaſſet una cum Hermanno Sueuiæ duce, contra ſea-
 ditioſos Eberhardum Palatinum & Giſelbertum Lo-
 tharingiæ ducem. Obijt Episcopus iſte Reginoboldus
 13. Octobrium anno Domini 958.

20. GODEFRIDVS doctus, ſapientiſſimus &
 laudas

CATALOGVS EPISCOP.

laudatissimæ uitæ ac conuersationis monachus Swissenburgensis, summis pariter & infimis omnibus charissimus: eligitur unanimi totius cleri Nemetum consensu, statim post euocatum ex hac mortali uita Regimboldum: præfuit mensibus quindecim tantum, & aliequot diebus, & emigravit ex hoc sæculo, cum summo totius & cleri & populi luctu, anno Domini 959. Regimo habet annum 960.

21. ODOGARIVS euocatur ex Hornbacensi Benedictinorum Cœnobio, ad gubernationem Nemetum Episcopatus, ab ipso Othone Magno Imp. cui iam diu in maximis Imperij negotijs & consilio & sapientia sua seruiuerat, ac profuerat summe, cuius item aulam multis iam annis sequutus fuerat. Is & doctus erat & sapiens & eloquentissimus Episcopus, Othoni Imperatori ut dixi utilissimus, quem in Italiam (ut seditiosum ibi Berengarium compesceret) proficiscentem, sequutus est: ibi concilio Romæ congregato ab Othone Imp. contra Pontificem Ioannem XIII. interfuit, & unâ cum cæteris Cardinalibus Archiepiscopis & Episcopis consilia sua contulit ad exauthorandum & deiciendum ex Pontificatus fastigio Ioannem XIII, aliumq; in ipsius locum eligendum. Quod cum innotuisset Pontifici Ioanni, grauissime insidiatus est cum alijs multis horum consiliorum authoribus & suffragatoribus, tum uero præcipue huic Odogario, cuius sciebat magnam esse apud Othonem Magni

autho

authoritatem. Deprehensum igitur illum, uirgis ac flagris primum cedi, postea carceri includi curauit, ex quo si liberari uoluit Odogarius, oportuit eum sancte polliceri & iurare, effecturum se, ut Imp. Otho Pontificem Ioannem in gratiam reciperet. Sic Episcopus Odogarius liberatus ad Othonem redijt. Ioannes uero Pontifex paucis mensibus post, ex hac uita euocatus est. Odogarius mansit apud Othonem in Italia: cum Romam ille iterum seditiosam obsidione cingeret & obsessam tandem occuparet: qua uictoria potitus in Germaniam Otho redijt: sic Odogarius etiam ad Ecclesiam Nemetum, cui se iam summo studio praefuturum decreuerat, reuersus est. Sed mortuo paucis mensibus post, Pontifice Leone octauo, iterum Romam missus est, ut Imperatoris nomine interesset pontificis electioni: eligebatur uero tum Ioannes XIII. anno Domini ca incarnationis 965. Cumq; paulo post Otho Imperator, tertio iam in Italiam proficisceretur, assumpsit iterum secum Episcopum Odogarium, cuius opera cum per quadriennium penè ibi uteretur, tandem cum maximis priuilegijs ornatum ac onustum à se dimisit, dās illi & omnibus eius successoribus omnem iurisdictionem urbis Nemetum perpetuis temporibus plenissime possidendam: id factum anno Domini 969: in Thusciae pago Brenna, ad Mersam amnem, non procul ab urbe Senensi: Episcopus ex Italia ad Nemetes suos denuo reuersus, mox graui morbo correptus, post pauculos

M

dies

CATALOGVS EPISCOP.

dies expirauit, ubi honorifice cum summo omnium suorum luctu terræ mandatus est.

22. BALDERICVS subrogatur Odogario, consensu totius cleri, anno Domini 970: Etsi Werimboldus quidam Monachus eximie doctus ac religiosus, ex Hirsaugiensi cœnobio ad gubernandum Episcopatum Nemetum summis precibus inuitaretur, qui uocanti Nemetum clero parere omnino nolens, sic respondisse legitur: Se, si mundo seruire uoluisset, in hanc monasticæ uitæ solitudinem uenire non uoluisse: eligerent ergo Episcopum quem uellent, se id onus gubernationis suscipere nec uelle nec posse: Præfuit Baldericus 19 annis & pie et laudabiliter: fuit tribus Othonibus ab intimis consilijs, erat enim Episcopus sapientia ac rerum gerendarum usu peritiaq; longe maximus. Sub hoc Episcopo ceperunt Canonici Nemetum (quemadmodum etiam Wormaciensis ac Moguntini eodem tempore faciebant) monasticæ uitæ professione abiecta secularis fieri, seorsum habitare ac propria habere, & annuos prouentus inter se distribuere. Huic Episcopo confirmarunt Othones secundus et tertius, donationes cum Othonis primi tum aliorum eiusdem antecessorum, Ecclesiæ Nemetum factas. Decessit ex hac uita anno Christianæ salutis 987.

23. RVPERTVS monachus Weyssenburgensis & maiorum imaginibus, & propria uirtute clarus, uaria etiam doctrina conspicuus, commendatus & ornatu

natus Imp. Othonis tertij testimonio, eligitur concordibus totius senatus Canonorum suffragijs in Episcopum Nemetū, anno domini noningentesimo octogesimo septimo: gubernavit Ecclesiam illā foeliciter & utilissime annis 18. Impetrauit insignia priuilegia, ab Othone tertio, anno 989. Postea anno 991 donauit Otho III Ecclesiam Nemetum pago Lindesheym cum ditiumcula & plena Iurisdictione ad eum pertinente: dedit & magnam crucem pendentem in maiori Basilica urbis Nemetum, cui insculpta est uerissima imago Othonis tertij cum latina inscriptione. Commutauit autem Episcopus Rupertus uitam hanc mortalem cum immortali, Anno dominicæ incarnationis Millesimo & quinto.

24. VVALTHERVS alijs Waltharius, eligitur unanimi totius Nemetum cleri consensu in successorem Episcopi Ruperti: præsuit prudenter & utiliter 26 annis. Hūc anno Christi 1006 liberalissime donauit S. Henricus Imp. primus ab Electoribus designatus. Eiusdem etiam temporibus Nemetum Ecclesiam Imperator Conradus secundus, Francorum dux, & coniunx eius, laudatissima ac optima Imperatrix, Domina Gisela Burgundionum ducissa tanto studio & tanta munificentia dotarunt auxerunt & illustrarunt, ut non benefactores, sed secundifundatores Spirensis Episcopatus dici meruerint. Nam & oppidum Brussellense cum adiacente ditiumcula Episcopatus dedit & insignem

M 2 insignem

CATALOGVS EPISCOP.

in signem illam ac longe amplissimam Basilicam Spirensis, quae in hodiernum adhuc diem conspicua & multorum Germaniae Imperatorum & Imperatricum habet augustissima Mausolea: in honorem beatæ virginis Mariæ: & præclarum S. Ioannis in summitate urbis situm templum, foris quæ & in agro Nemetum ex castro suo Lymburg, in quo nuper adeo filiolum Conradum ex præcipicio quodam decidentem amiserat: magnificum Cœnobium maximis sumptibus, ac impensis construxit. Horum trium maximorum templorum primos posuit lapides Conradus Imperator ipse, duodecima Iulij, in uigilia Diuæ Margaridæ, anno Christi 1030, in eius diei aurora, præsentem hoc Episcopo ðwalthero: qui sequenti anno, 1031 ex hac mortali uita euocatus, cum omnium suorum summo luctu in terram omnium parentem conditus & depositus est.

25. SIGEFRIDVS successit ðwalthero: præfuit undecim saltem mensibus. Obijt anno Domini 1031. Is quia confirmationem, morte præuentus non est consecutus: aliqui eum non inserendum huic Catalogo censent. Ego uero inserui, quod ab Imperatore Conrado munificentissimo illo Ecclesiæ Nemetum benefactore, Episcopum eum constitutum ac anno Domini 1031 paucis diebus ante mortem suam in arce Lymburg liberatissime ab eodem donatum eum constat.

26. REGINGERVS subrogatus Sigefrido antistiti, præfuit duobus saltem mensibus, & ex hac uita emigras

emigravit uigesima Iunii, anno Domini 1032. Imperator uero Conradus nec hunc Episcopum indonatum reliquit; sub eo enim Ecclesie Nemetum Schwartzachianum Monasterium in Alsatia situm incorporauit: Id postea iterum amissum ad diocesin Argentinensem uenit, cum consensu tamen Episcopi Spirensis, qui ius conferendi feudi sibi integrum retinuit: ita ut Schwartzachianus Abbas hodie adhuc Vasallus sit Episcopi Spirensis. Horum Episcoporum omnium urbis & Ecclesie Nemetum corpora quo loco sita sint: ignoratur. Credibile tamen est in summo partim templo esse condita partim uero in S. Germani perueteri Coenobio, quod à Dagoberto rege fundatum, extra urbem Spirensis olim erat magnificum, sed aliquoties in cineres redactum ac penitus collapsum, anno 1468 in urbem tandem ad Parrochiam S. Mauricij à Mathia Episcopo translatum est.

27. REGINOBALDVS Abbas prius ad S. Vlricum in Vindelicorum Augusta cum doctus tum religiosissimus: uocatur unanimi consensu totius Capituli urbis Nemetum ad Episcopatus gubernationem, anno Domini 1032: praesuit laudabiliter ac utilissime octo pene annis: non quindecim tantum diebus, ut falso aliqui annotarunt, nec uiginti quinque annis, ut habet Catalogus Abbatum coenobij S. Vlrici. Obijt eodem anno, quo emigravit ex hac uita apud Traiectum in Hollandia Conradus Imperator, anno uidelicet 1039:

M 3 Octo

CATALOGVS EPISCOP.

Octobrium decima tertia. Sepelitur in noua Basilica urbis Nemetum cum maximo totius populi luctu, cui diligenter singulis diebus dominicis concionatus erat, ueri pastoris & Episcopi officio functus. Curauit fieri suis sumptibus cupream ac deauratam maximam illam coronam, quae pendet in summae Basilicae Spirensis choro: isti coronae 24 uersus ab eodem Episcopo facti insculpti sunt, omnino tamen sui saeculi barbariem redolentes. Paucis diebus antequam decesseret ex hac uita, allatum est Spiram corpus Imperatoris Conradi secundi, quod ibi in Regio choro terrae mandatum est, sub marmore, cui haec inscriptio est superaddita.

Anno Domini 1039 Conradus secundus, Imperator secunda Nonas Iulij Obijt.

PRO AVVS IACET ISTIC.

18. SIGEBOTHO alijs Sibycho dictus, successit Reginobaldo anno Domini 1039, praefuit ac profuit annis undecim. Obijt anno Christi 1051 decima sexta Februarij, sepelitur honorifice in omnium Sanctorum templo. Sub hoc antistite absoluta sunt ab Imp. Henrico tertio Conradi Imperatoris filio, illa maxima tria templa à Conrado Imperatore inchoata ac munificentissime donata. Sub eodem decessit ex hac mortali uita optima ac laudatissima Imperatrix Domina Gisela Conradi Imp. relicta uidua, decima quinta Februarij anno Domini 1043: quae fuit ex genere Caroli Magni, ut hoc sequens distichon contestatur, quod in eius prudentissio

dentissime foemina laudem & honorem adijciendum
hic omnino existimaui.

Quando post decimam numeratur linea quarta,
De Karolo Magno processit Gisela prudens.

Sepelitur iuxta mariti tumulum sub marmore, cui ta-
lis inscriptio addita est XV. KL. Martij Gisela
Imperatrix Obijt.

HIC PRO AVI CONIVNX.

Sub eodem Episcopo dono dedit Imp. Henricus tertius
uel Niger Ecclesie Nemetum, oppidum & arcem Ro-
densels cum adiacente tota ditiumcula. Attulit idem
Imperator Henricus anno Christi 1046 ex Rauenna
corpus S. Guidonis, Abbatis cuiusdam, id in S. Ioannis
templum collocans, nomen etiam templi immutavit, ut
in hodiernum usq; diem non iam amplius S. Ioannis
sed S. Guidonis Basilica appelletur. Idem insignem de-
dit Ecclesie Nemetum crucem, e solido auro factam,
& preciosissimis gemmis ac Margaritis illustratam,
& aliq; inscriptione ornatam.

Contulerat sanctae foelix haec dona Mariae,
Semper ut aeternae capeisset munera uitae,
Henrich Conradi natus de stirpe Monarchi,
Ex Gysela genitus, multum satis ipse benignus.

In alia crucis superficie est hoc distychon.

Ad uotum regis Henrici dona ferentis
Respice de solio (resides quo) Christe superno.

29. ARNOLDVS alibi Arnolphus eligitur &

M 4 toto

CATALOGVS EPISCOP.

toto clero urbis Nemetum anno salutis 1051: praefuit annis quatuor. Obijt anno Domini 1055. Sub eo, mortuus est Romae Leo nonus, P. M. Germanus & comes de Dagspurg: in cuius locum cum senatus Cardinalium missa ad Henricum Nigrum honesta legatione alium Pontificem postularet, constitutus est ab eo P. M. in Synodo Moguntina (cui iste etiam Episcopus Arnoldus interfuit) omnium Germaniae Episcoporum consilio & unanimi consensu Gebhardus Episcopus Eystetensis, comes à Kalw. Is Romam ueniens Victor secundus appellatus, duobus tantum annis & paucis aliquot mensibus sedi pontificiae praefuit.

30. CONRADVS cligitur à toto clero urbis Nemetum, praefuit duobus tantum annis ac mensibus decem. Sub hoc Episcopo obijt anno Domini 1056, quinta Octobrium Imp. Henricus tertius Goslariae in praesentia P. M. Victoris secundi, quem ad se ex Italia accersuerat: ac multorum Germaniae principum ac Episcoporum: qui omnes insigni pompa comitabantur funus Spiram, ubi in ipso festo Apostolorum Simonis & Iudae prope patrem depositus ac honorifice humatus est in Regum choro, cum tali inscriptione.

Anno Dominicae incarnationis 1056 Henricus tertius, Niger: tertio Nonas Octobris obijt.

AVVS HIC.

Huic Episcopo Conrado donodedit Henricus quartus à Victore secundo P. M. confirmatus rex, anno Domini 1057

ni 1057 Spingenium & Herxheimium oppida cum
adiacente ditiuncula. Postea sequente anno 1058 euoca-
uit eum Deus ex hac lachrymarum ualle: sepelitur au-
tem honorifice in Basilica Cathedrali.

31. **EINHARDVS** secundus huius nominis: Ab-
bas Cœnobij Lympurgensis, postulatur & eligitur à
consentiente clero urbis Nemetum ad gubernandum
Episcopatū anno 1058: præfuit bene & laudabiliter no-
uem annis, egregie augens illustrans ac amplians Epi-
scopatum diligentissima Oeconomiae administratione.
Consequutus est ab Henrico quarto omnium priuile-
giorū, à prisca Imperatoribus et regibus acceptorum
confirmationem: Et quia consilio & prudentia sua plu-
rimum iuisset Henricum quartum, dedit ei Impera-
tor, ut bene de se merito uillam Creutzenacensem cum
adiacentibus iuribus ac proprietatibus. Transtulit Ein-
hardus iste ex Limburgensi cœnobio magnum Eccle-
siasticorum ornamentorum thesaurum in summam Ba-
silicam urbis Nemetū. Obijt tandem 13. Februarij, An-
no Domini 1067.

32. **HENRICVS** nobilissimo genere natus, Cano-
nicus Goslariensis, commendatur Ecclesiæ Nemetum
ab Imp. Henrico quarto, cum quo à pueris erat educa-
tus, tam studiose, ut senatus Canoniorū, non posset se
illi opponere: etsi igitur nō libenter pateretur externū
sibi gubernatorē obtrudi: qui etiā per atatem uix dū
tantæ dignitati maturus tamq̃ difficili gubernationi

CATALOGVS EPISCOP.

idoneus esset: tamen ne gratiam Caesaris effunderent
assumpserunt eum. Praesuit autem octo annis, omnia
Episcopatus bona summo studio ab antecessoribus
suis collecta & congesta: & misere abliguriens &
prodigaliter dilapidans, ac si leues essent arista, ut in-
quit ille in fabula primi Germanorum Comædiogra-
phi. Decessit tandem inopinata morte 29 Decembrium
anni 1075. Meminit eius Lambertus Schaffnaburgius
qui eiusdem antistitis fuit coetaneus.

33. RUGKERVS honesta ac perueteri urbis Neme-
tunum familia (quã Huczmannorum gentem uocãt)
ortus: uir iustus ac pius, eligitur unanimi totius cleri
consensu in patriã suã Episcopum ac supremum pasto-
rem. Confirmatur ab Imp. Henrico quarto. Praesuit ac
profuit annis quindecim fideliter & foeliciter resarties
quã ab antecessore suo neglecta & dilapidata erant.
Huic Episcopo dedit Imperator Henricus quar-
tus, coenobium Hornbacense in Brisgouia situm, &
coenobium Kauffungense, Oppidum item weyblun-
gum & omne ius in habitantes sub Episcopatu Neme-
tum Iudeos, anno Domini 1086. Capitulo uero urbis
Nemetum dedit pagum & winterbacensem. Iste Episco-
pus Rugkerus Huczemannus, ampliavit urbem Neme-
tum, pagumq; Spirenses, tum extra muros ad eius-
dem nominis fluuiolum situm, moenibus inclusit: ac to-
tam urbem iam amplam ac magnificã, turribusq; moe-
nibus ac fossis egregie munitã, primus Spiram ab adie-
cto pago & fluuiolo nuncupauit anno 1084. Sic uetus

urbis appellatio exoleuit, & noua illa in hunc usq; diem usurpata in consuetudinem uenit. Decessit ex hac mortali uita optimus antistes Rugkerus anno Domini 1090, sepelitur apud S. Guidonē in templi liberalissime à se dotati ac illustrati choro, ad sinistra aræ maximæ.

34. IOANNES nobilis Creichgouia comes patre Wolframo, matre uero Aczela Imp. Henrici quarti filia natus: eligitur in summum Ecclesiæ Spirensis pastorem, anno Christi 1090: præfuit periculoso equidem grauisissimi inter Henricū quartum Imp. & Pontifices schismatis tempore, prudentissime laudabiliter ac utilissime annis quindecim, in quibus Episcopatum Spirensis egregie illustrauit, donauit, auxit et ditauit: Nam & omne patrimonium suum quod amplissimum erat, dedit Ecclesiæ Spirensi. Erat ei frater germanus, comes Zeysolphus, is unicā saltem habebat filiam Adelheidin, Henrico Tubingensi Palatino desponsatam: cum autem moreretur Zeysolphus, Henricus uero Palatinus misero & lugubri casu periret in aliquo flumine accidit ut ipsa etiā D. Adelheidis, Episcopi Ioannis ex fratre neptis animi mœrore extingueretur, & sine hæredibus ex hac uita emigraret. Sic totus comitatus ad Ioannē Episcopū deluolutus, mox ab eo in Spirensis Ecclesiā augendæ pietatis studio collatus est. Idē Episcopus etiam urbē Spirensis ædificijs egregie illustrauit, summo studio absoluens quicquid ab antecessore suo inchoatū fuerat. Sub huius antistitis gubernatione

Domina

CATALOGVS EPISCOPI.

Domina Berta Imperatrix Henrici quarti coniunx, quæ iam aliquot annis Moguntia humata quiescebat, Spiram allata & Imperatoris iussu in Regum choro, tumulo Gisela Imperatricis inserta & honorifice deposita est, addita marmoris tali inscriptione.

Sexta KL. Ianuarij Berta Imperatrix obiit.

Hic proavi coniunx, hic Henrici Senioris.

Sub hoc ipso Episcopo coepit Herdense Monasterium Canonorum Regularium S. Augustini, fundatum ab Hermanno comite de Spiegelberg. Obiit Episcopus Ioannes anno Domini 1104. Sepelitur in Monasterio Sinsheym prope parentes ac maiores suos, qui eius Coenobij primi fuerant fundatores.

35. GEBHARDVS comes Auracensis, ex Canonico Argentiniensi primum monachus Hirsaugiensis, ex monacho Prior, ex Priore eiusdem loci tandem Abbas factus, praefuit laudabiliter ac utilissime, magnifico S. Aurelij coenobio quatuordecim annis & mensibus tribus. Postea ad Episcopatus Spirensis gubernationem uocatur unanimi totius cleri consensu, anno Domini 1105. Consecratur insigni pompa à Ruthardo Moguntino Archiepiscopo, in praesentia Henrici Badensbornensis, Friderici Halberstatensis, Ebbonis Wormaciensis, Hartouigi Ratisponensis, Vithonis Hildesiani & Gebhardi Constanciensis Episcoporum: regis item Henrici V. ac multorum Germaniae principum, comitum ac Baronum. Praefuit quatuor annis & decem mensibus

mensibus semper aduersa laborans ualetudine. Sub hoc antiſtite allatum est Spiram, & in Sacellum S. Afræ de positum corpus Imp. Henrici quarti, qui cum sub Pontificio Anathemate mortuus esset, non passus est eum Rom. Pont. in sacro loco citius sepeliri, quam post quin quennium, cum impetrasset iam mortuo patri absolutionem, filius Henricus V. Sepulturæ ergo maiorum suorum tandem anno Domini *iiii* additus est, cum tali inscriptione marmori incisa.

Anno dominicæ incarnationis *ii06*, Henricus quartus, Senior. VII. Idus Augusti Obijt.

PATER HIC.

Is Episcopus gubernationis satis negligens, multa sibi passus est detrahi & abradi, de iuribus Episcopatus à uetustis olim regibus ac Imperatoribus in urbem Spirensensem concessis. Obijt anno Domini *iiii0*: sepelitur in choro magnificentissimi templi Hirsaugiensis ante summam aram.

36. BRVNO sapientissimus uir, eligitur in Gebhardi Episcopi locum anno Domini *iiii0*, commendatus clero Spirensi ab Imp. Henrico V. Is duodecim annis præfuit. Obijt *19.* Octobrium, anni à nato Christo *ii32*: Vehitur è Spira in Lymburgense cœnobium, & ibi honorifice in medio ferè templo terræ mandatur. Sub hoc Episcopo insignibus priuilegijs ornauit Imp. Henricus V. Urbem Spirensensem, ab intolerabilibus aliquibus grauaminibus, cum consensu Episcopi Brunonis liberatam

CATALOGVS EPISCOP.

liberatam & exemptam : anno 1111, quo Henricus quartus à Pontifice Maximo absolutus, in Regū choro rü positus ac insigni pōpa funebri terræ mādatus est.

37. ARNOLPHVS Abbas Corbeie in Saxonibus Henrico V. ut plurimū utilis ita longe etiā charissimus præficitur ab eo Abbatia Laurissensi, ut ei ad Rhenum frequenter habitanti uicinior esset, et consilio sub inde adesset. Ibi de Imp. optime meritus & weissenburgensi & Limburgensi etiam Abbatij præfectus, tandem mortuo Episcopo Brunoni quoq; ab eodem Henrico V. subrogatur non tamen sine consensu totius Canonorum Spirensium senatus, anno 1123. Præfuit quatuor tantum annis, obiit anno 1127. Sepelitur apud S. Guidonem in choro. Sub huius antistitis gubernatione obiit apud Traiectum anno Christi 1125 Imp. Henricus V. Is inde per Rhenum Spirā delatus, ibi sub sexto marmore honorifice iuxta progenitores suos conditus est cum tali Epigraphe.

Anno Domini 1125. Henricus V. Junior. X. KL. Maij Obijt.

FILIVS HIC.

Iam si colliges breues illas uoculas sex marmoribus Imperialiū tumulorū inscriptas : habebis hoc sequens distychon de quatuor Imperatorib. ex eadē familia pulchre sibi inuicē succedētibus et duabus Imperatricib. Filius hīc: pater hīc, auus hīc : proauus iacet istic
Hīc proau coniuux : hīc Henrici senioris.

ps. Sigefria

38. SIGEFRIDVS secundus, comes de Leyning-
 gen: successit Episcopo Arnolpho, consensu totius Ca-
 pituli Spirensis, anno 1127. Praesuit 15. annis Electus
 erat in eiusdem anni mense Augusto Moguntiae ab
 Electoribus Imperij in Rom. Imp. Lotharius dux Sa-
 xonũ: Huicse Conradus Sueviae dux, Imp. Henrici V.
 è sorore nepos opponens, sibi meliori titulo Imperij
 gubernationem quam Lothario deberi existimabat.
 Dum itaq; Lotharius anno 1128 comicia habet apud
 Herbipolin circa natalem Domini: Conradus interim
 quarundam urbium Suevicarum et Palatini Godefris-
 di subsidijs collecto exercitu, Rhenum hostiliter inuas-
 dit. Spiram obsidet, & obsidione cinctam ita afflixit,
 ut ipsa se dederet & Conradum iam ut Regem excipe-
 ret. Post hanc deditionem eiectus est ex urbe & Epis-
 scopatu Sigefridus iste à Conrado duce, quod Lotha-
 rio ille adhæsisset & Conradum pro Rege Rom. agno-
 scere non uoluisset. Hoc cum audiret Lotharius, ita
 grassari Conradum ad Rhenum: mouit & ipse castra
 sua in Spirenses agrum, urbemq; aliquot mensibus
 obsessam, eò tandem plurimis ac difficilimis oppugna-
 tionibus adegit, ut & Lothario se illa dedere cogere-
 tur. Ibi Conradus à Lothario (ut aliqui uolunt) captus,
 S. Bernardi precibus et intercessione ei tandem recõ-
 ciliatus est. Sic Sigefridus etiã Episcopus unã cū uicto-
 re Lothario in sedem suã Episcopale redijt: qui paulo
 post, anno 1137. magno animi dolore uidit conflagrare
 insignem

CATALOGVS EPISCOP.

insignem Spirensis urbis Basilicam D. Virgini sacrā:
quam mox tamen egregie iterum piorum hominum
subsidijs instaurauit. Decessit postea ex hac lachryma-
rum ualle 23 Septembrium anno Domini 1142.

39. GVNTHERVS comes de Lyningen, successit
cognato suo Episcopo Sigefrido, electus unanimes
sensu totius Canonorum Spirensium senatus: anno
Domini 1142: praefuit laudabiliter ac utilissime annis 14
fuit Imperatoribus Conrado secundo & Friderico
Barbarossae charissimus, is hunc Episcopum donauit
Zwerbelsteinensi castro & circumiacente territorio.
Obijt 17. Septembrium, anno Domini 1156: sepelitur in
Mulbrunnensis coenobij à se ac nobili quodam Baro-
ne Domino Zwalthero à Lammersheim fundati & li-
beralissime donati magnifico templo, ante aram maxi-
mam summi chori. Huius Episcopi temporibus, secun-
do, iam uenit S. Bernhardus Spiram, à Rom. Pont.
ad status Imperij missus, ubi multis ille miraculis clau-
ruisse legitur.

40. VDALRICVS nobilis heros à Durmuntz,
eligitur in Episcopum Spirensis anno Domini 1156,
praefuit duodecim annis, amisit multa Ecclesiae priuile-
gia. Obijt anno Domini 1168 In Italia, peste correptus
quae horribilibus modis grassabatur, in castris Impera-
toris Friderici Barbarossae, graui obsidione Roman-
e ingentis. Perierunt eodem aëris contagio in ea ipsa
expeditione Episcopi, Ratisponensis, Bragensis, Viro-
dunensis,

dimensis, Leodiensis: Fridericus item Sueuorum dux,
 Conradi regis filius, Guelpho iunior, Berengarius co
 mes à Sultzbach, Henricus Palatinus Tubingensis, &
 alij Germaniæ principes ac Reguli plurimi.

41. GODEFRIDVS secundus: eligitur unanimi
 consensu totius cleri post nunciatam Episcopi Vdalrici
 mortem. Præfuit decem annis: Obijt anno Domini
 1178. Sunt qui & hunc in Italia ex hac uita emigrasse
 affirmant. Dedit Ecclesiæ Spirensi insignem Euange
 liorum librum auro argento & preciosis gemmis pul
 chre illustratum cum hac inscriptione.

Me Godefrid sanctæ præsul dedit ecce Mariæ:

Munere pro tali teneat pia gaudia cœli.

Quo residet Regum Rex omni laude per æuum.

42. CONRADVS secundus, eligitur in successo
 rem antistitis Godefridi concordibus totius Capituli
 suffragijs, anno Domini 1179. Præfuit quinque annis: ua
 ledixit isti mortali uite anno gratiæ 1184

43. RAPOTHO uel Rabodo uir prudentissimus
 subrogatus est Episcopo Conrado unanimibus senten
 tijs totius cleri: præfuit quatuor tantum annis, Migra
 uit ex hoc calamitoso seculo, anno salutis 1188.

44. VDALRICVS secundus, nobilis à Recha
 berg successit præfuli Rabodoni unanimi totius Cano
 nicorum Spirensium senatus consensu: præfuit quem
 admodum & antecessor eius quatuor tantum annis.
 Construxit arcem Bruxellensem. Obijt anno 1191. Has

N buit

CATALOGVS EPISCOP.

buit duos fratres, Sigefridum Episcopum Augustinum, & Hildebrandum acerrimum uindicem ac ultorem, misere trucidati ab Othone de Wittelsbach Imperatoris Philippi: principis ac Domini sui.

45. OTHO comes Hennenbergensis, successit Vrieco Episcopo: praesuit septem annis. Et quia senio plane confectus & ualde ualeudinaris esset Episcopus: assumpsit cum totius Canonorum suorum senatus consensu in coadiutorem, prudentissimum Episcopum Metensem, Conradum Baronem de Scharpsenmege: anno Domini 1199. Vixit postea annis adhuc tribus & huic mortali uitae ualedixit, anno gratiae 1201. Sub hoc Othone praesule, Obijt & Spiram allata, ac ibi in Regum choro, sub ueneti & aerei coloris marmore deposita est optima ac uirtuosissima Imperatrix, Domina Beatrix: Friderici Barbarossae coniunx, ex Burgundionum comitibus nata. Quae antea insignem dederat Spirensi Ecclesiae Sarcophagum, argento totum superinductum, auroq; & preciosis lapidibus undiquaq; distinctum ac illustratum: in cuius media superficie est pulcherrimum marmor album instar arae factum: cum tali inscriptione.

Hoc altare sacrum gemmis auroq; decorum,
Fecit Peccatrix non re sed uoce Beatrix:
Dispereat prorsus Anathematis igne perustus,
Quisquis id abstulerit sacro cuicumq; dicarit
Immolet hic alnum rediuiui sanguinis agnum.

Dextra

Dextra sacerdotis, potumq; cibumq; redemptis:
 Quo facta sortes animæ per bella per hostes,
 Dulcia perpetuæ ueniant ad gaudia uitæ.

46. CONRADVS tertius, Baro à Scharpfenegk,
 Episcopus antea Metensis, & Philippi Imperatoris
 Cancellarius, uir prudentissimus: assumitur in admi-
 nistratorem & coadiutorem ab Episcopo Othone:
 anno Domini 1199 cum consensu Capituli. Postea anno
 Domini 1202, decedente ex hac uita Episcopo Othone,
 in eius locum plene eligitur & confirmatur, resigna-
 ta tamen Metensis Ecclesiæ gubernatione. Præfuit Spi-
 ræ bene ac utiliter annis uiginti duobus. Fuit Impera-
 toris etiam Othonis quarti Cancellarius, cui dedit in-
 signia Imperij, quæ ipse sibi à Rege Philippo commen-
 data in arce Trifels relligiose adseruarat. Assumpsit
 propter ingrauescens senium quatuor annis ante suam
 mortem coadiutorem eum consensu senatus Canonico-
 rum, Beringarium Baronem de Entryngen. Obijt
 postea duodecima Decembrium, anni à nato Christo
 1214. Sepelitur in Regum choro, in quo nullus Epi-
 scopus alioqui humari solet, nisi qui Cesarum uel Re-
 gum fuit Cancellarius. Sub hoc Episcopo liberalissis-
 me donatur Ecclesia Spirensis à Conrado ultimo Co-
 mite Sultzfeldensi, omnia bona sua D. Mariæ Virgini
 offerente: anno Domini 1212.

47. BERENGARIVS uel Beringerus, Baro de
 Entryngen, natione Sueuus: assumitur ab Episcopo

N 1 Conradus

CATALOGVS EPISCOP.

Conrado in Coadiutorem anno Domini 1120 & cum
 sapienter ac utiliter præfuisset uiuente adhuc Conrado
 quatuor annis, electus est mortuo Conrado Episcopo
 in uerum Ecclesie Spirensis antistitem anno 1124, præ
 fuit iterum fideli & uere paterna gubernatione ac c
 ra annis octo, mensibus quinque. Erat uir humanus,
 mitis: pauperibus clemēs ac benignus, œconomus opti
 mus: Vectigalis Rhezensis infra Spiram acquisitor.
 Decessit ex hac mortali uita, in die S. Andreae, anno sa
 lutis 1131. Sepelitur magnifice & honorifice in Basile
 ca Cathedrali. Sub huius Episcopi gubernatione, alla
 ta sunt ex Babenberga Spiram, iussu Imp. Friderici se
 cundi ossa regis Philippi Babenberga ab Othone Pa
 latino de Wytelsbach trucidati: ea iuxta aliorum Impe
 ratorum corpora honorifice deposita & terrae parenti
 ti reddita sunt, in Regio choro Spirensis Basilica.
 Marmoris talis Epigrapha superaddita est.

Anno Domini 1108 Philippus rex Babenberga
 occisus X. KL. Iulij. Obijt.

Eiusdem antistitis temporibus fundatum est in hono
 rem D. Virginis Mariae, anno Christi 1131 cœnobium
 Virginum instituti S. Bernhardi Pons salutis appella
 tum: à Magistro quodam Salomone Herbipolensis
 Ecclesie Canonico, in Spirensi agro non procul ab
 oppido Landow nato.

48. CONRADVS quartus, nobilis à Thann:
 successit Episcopo Beringero anno Domini 1133, præ
 fuit

fuit utiliter quatuor annis. Obijt anno Domini 1237: uir
admodum religiosus & Oeconomus fidelissimus.

49. CONRADUS quintus, comes ab Eberstein: omni
genere optimarum uirtutum illustris, eligitur unanimi
consensu totius Canoniorum summi Collegij senatus,
in die Agnetis, anni à nato Christo 1238. Præfuit annis 8
utilissime: erat pacis ubiq; faciendæ & reconciliando-
rum exulceratorum animorum tam studiosus, ut uulgo
ab omnibus hominibus pacificus cognominaretur. Pri-
mo gubernationis suæ anno, profectus est cum Imp.
Friderico secundo in Italiam, ubi Imperator Germano-
rum subsidijs Mediolanum, Paduam, Teruissium, Vin-
centiam, Veronam, Brixiam ac alias plures Italiae sedi-
tiosas ac rebelles urbes, fortiter expugnauit, & ut sese
dederent coegit. Istis rebus gestis Friderici Imperato-
ris adfuerunt & interfuerunt armata etiam manu, &
ingentibus copijs Sigefridus Archiepiscopus Mogūti-
nus, Conradus Archiepiscopus Coloniensis & iste Spi-
rensis Conradus alijq; plurimi Germaniæ Reguli. Obijt
Conradus iste Episcopus anno Domini 1245. Vendidit
Creutzenachium mille ac centum argenti puri marcis
comiti cuidam à Soym: emit his pecunijs bona quædã
prædia utiliora Ecclesiæ Spirensi.

50. HENRICVS secundus, comes à Lyningen il-
lustris ac magnanimus: assumitur in antistitem Spiren-
sem, precibus & intercessione Imp. Friderici secundi
diligenter clero Spirensi commendatus ac insinuatus.

CATALOGVS EPISCOP.

Præfuit is cum prudentissimè tum utilissimè uiginti septem annis. Initio statim gubernationis suæ, seditiosos quosdam in arce Starckenbergensi collectos, ac ex ea Spirensi Episcopatu plurimum iniurios, post magna uirtute expugnatam eam arcem, ex tota Diocesi sua relegauit & proscripsit. Electo in Romanum Imperatorem Hollandiæ comiti Gulielmo fuit Cancellarius Imperij, & à summis consilijs. Obijt decima octaua Decembrium, anni à nato Christo 1271. Sepelitur in media Basilica Cathedrali ante aram S. Annæ, sub albo marmore.

SI. FRIDERICVS Baro à Bolanden: Episcopi Henrici è sorore nepos, eligitur ab unanimiter consentiente clero summi collegij Spirensis, in Episcopum statim post mortem Henrici. Præfuit annis triginta, fuit Rudolpho Habsburgio Imperatori imprimis charus: sed cum paucis annis ante mortem Rodolphi, secundam eius coniugem D. ElysaBetham Burgundionum ducissam, iussu Rodolphi Spiram uenientem, Episcopus è curru excipiens (forma ipsius inductus) osculatus esset: imperatrix uero talis osculi impaciens apud Imperatorem de Episcopi lasciuiâ, conquesta esset: iussit Imperator Episcopo nunciari, se sibi solo hoc pacificale osculandum comparasse, quod si ipse quoque osculari uellet, proprium sibi pacificale quereret, non alienum, & ad se non pertinens oscularetur. Episcopus relicta Imperiali aula, aliquandiu cecidit: donec post non

adeo

adeo multos menses Imperator apud Germershcymium ex hac mortali uita euocaretur, unde Spiram allatus, in Regum choro honorifice depositus ac prope alios Imperatores terræ parenti redditus est, sub marmore, cui talis Epigraphæ est superaddita.

Rudolphus de Habspurg Romanorum Rex: anno regni sui XVIII. Obijt anno Domini 1291. in die Diuisionis Apostolorum.

Mortuo iam Rodolpho, Fridericus Episcopus Spiram redijt ad suam gubernationē. Sequenti anno, cum interfuisset Synodo Aschaffenburgensi, et inde Spirā redire uellet: captus est non procul à Moguntia, prope pagum Kesterbacensem à Gerhardo comite in KatzenEllenbogen in insidijs ibi collocato: Inde in castrum aliquod abductus, & aliquandiu detentus magna Episcopatus pecunia redemptus est. Reuersus postea ad Ecclesiam suam spirensē, religiosissime uixit ad finem uitæ usq;. Obijt tandem decima octaua Ianuarij, anni à nato Christo 1301. Auehitur in Eusserstadium ordinis S. Benedicti cœnobium, & ibi cum honesto uirtutū suarum & actæ uitæ Elogio, honorifice sepelitur. Sub eius gubernatione casus est, anno 1293 in agro Wormaciēsi nō procul ab Alzheim, Adolphus rex, comes Anaxouianus, ab Alberto Austriæ. Qui initio in Rosarū uallis celebri monialiū cœnobio humatus, postea Imp. Henrici VII. iussu, sequētis Episcopi Sibothonis temporib. Spirā delatus & in Regiæ

CATALOGVS EPISCOP.

choro depositus est, sub insigni marmore, cui talis est
superaddita inscriptio.

Anno Domini 1193. Obijt Adolphus de Nassau,
rex Romanorum, VI. Nonas Iulij occisus anno regni
sui octauo.

52. SIBOTHO Baro à Liechtenberg, Alsata:
succesit Friderico legitime electus in Episcopū Spirē
sem ab uniuerso clero. Præsuit 12 annis laudabiliter,
fuit iusticiæ & equitatis promotor ac defensor acerrimus,
iniquitatis uero uolentiae ac iniustae Tyrannidis
hostis etiam ac uindex seuerissimus. Pacauit initio stratis
gubernationis suae, ciuili odio ac bello frementem
Spiram: deturbato è gubernatione senatu, qui misere
plebi diu multis modis fuerat durus & iniurius. De-
cessit ex hac mortali uita anno 1314. Sepelitur in Re-
gum choro, fuit enim Henrici VII. Imp. intimus Consi-
liarius. Praecedente anno tanta grassabatur pestis per
uniuersam Europam, ut tertia penè humani generis
pars ea absumeretur. Scribit Haugobertus S. Ferrucij
apud Bleydenstadium monachus, Coloniae eo anno tri-
ginta milia, apud Treuerim duodecim milia, Moguntia
sedecim, Wormaciae sex, Spira nouem, Argentina
tredecim, Basileae quatuordecim, apud Herbipolin qua-
tuor hominum millia aeris contagio absumpta esse. To-
tos item pagos, tota oppida (absumptis omnibus in-
colis) uacua & sine habitatoribus, rura sine colonis
& agricolis fuisse. Hanc pestem summa Annoe diffi-
cultas

cultas excepit, ita ut ex tanta clade superstitibus difficilius esset uiuere, quàm illis (qui peste sunt absumpti) fuisset mori. Et fame periissent, qui peste perire & absumi non potuerunt, nisi è regno Siciliae frumenta in mediam Germaniam fuissent allata. Sub hoc ipso Episcopo Sibothone Comitissa habuit Spirae Imp. Henricus VII. cuius mandato Spiram allata, et in Regum choro honorifice coram omnibus Imperij proceribus humata sunt ossa, Adolphi Anaxouiani ab Alberto Austro et Alberti Austrij à Ioanne fratris filio interfectorum & per omnem uitam suam summe inter sese dissidentium Regum: quorum ille è Khunigsfeldo Ergouiae Monialium coenobio, alter è Rosarum uallis uirginum monasterio translatus est. In Adolphi tumultu Spirensi, inuenta est capsula plumbea, in qua fuit exiguum corpusculum sericato pallio indutum, in cineres redactum ossibus tamen & crinibus adhuc integris: cum plumbea tabula, cui talis inscriptio inerat.

Octauo Idus Octobris, Agnes filia Friderici Imperatoris obiit.

In hunc tumulum Adolphus positus, cum inscriptione supra in Friderico allegata. In Alberti tumulo inuentum est corpus rubeo serico inuolutum, cum cusprea ac deaurata corona: cum plumbo item cui inscripta erant haec uerba:

Anno Iesu 1190 decima septima Septembrium,
Obijt Beatrix imperatrix. Haec Friderici Barbarossae

N 5 conz

CATALOGVS EPISCOP.

coniunx fuit. In hunc tumulum positus est Albertus Imperator, cum tali inscriptione:

Anno domini 1308 Calendis Maij Albertus Romanorum rex, quondam Rodolphi Romanorum Regis filius, occisus: Anno sequente, quarto Calendarum Septembris hic est sepultus.

53. EMICHO comes à Leyningen, constituitur Episcopus Spirensis, post mortem Sigebothonis Episcopi, non quidem per legitimam Canonorum sententiam electionem, sed mandato Imperatoris Ludouici Bauari: qui antea etiã Georgiũ comitẽ à Feldentz, contra Arnoldum Baronẽ de Ochsenstein à Friderico Austriaco in Episcopum designatũ, Episcopatu præfecerat: cui Georgio mox ex hac mortali uita sublato, Emicho à Ludouico Imp. subrogatur, qui tandẽ (Arnoldo etiam huic mortali uitæ ualedicente) plena & quieta gubernatione potitus est, annis quatuordecim: quibus plurimum profuisset diligentis sua cura & gubernatione, nisi Austriacæ duces Spirensis agrum ferro incendijs & rapinis aliquoties miserrime uastantes, summos habuisset hostes eo quòd Imperatori Ludouico Bauaro, & Episcopus & tota Respub. Spirensis, contra Fridericum Austriacum Ludouici competitorum adhereret. Emit tamen nihilominus plurimos pagos ad Episcopatum Spirensis: Deceßit ex hac uita anno Domini 1318 decima nona Aprilis. Sepelitur honorifice in media Basilica Spirensi, ante aram S. Annæ sub uencti, sine Thalassici coloris insigni marmore.

54. BERTHOLDVS comes à Buchegk ex Burgundionibus natus antea Teutonicorum ordinis strenuus heros, sapientia & uirtute præditus insigni: postulat ad Spirensis Ecclesiæ gubernationem, mortuo Emichone à toto Capitulo. Præfuit undecim mensibus, & ad Argentinensis Episcopatus clauum uocatus, Spirensis Ecclesiam libere & cum summa gratiarum actione Senatui eius loci Canonicorū resignauit anno 1329. De hoc Episcopo, plura uide in Argentinensibus.

55. VVALDRAMVS comes à Feldentz, eligitur à clero summi collegij Spirensis in Episcopum anno Domini 1329: præfuit sex annis, & aliquot mensibus. Erat homo semper ferè ualetudinarius, quæ caussa adiebat eum ad Episcopatus gubernationem Baldouino Treuerensi ac Moguntino Archiepiscopo resignandam. Obijt autem paucis mensibus post depositum gubernationis onus, anno uidelicet 1336, quinta Septembris. Sepelitur in Prædicatorum Monasterij choro ante aram summam. Huius Episcopi temporibus habitata sunt Spiræ anno Domini 1333 maxima Comicia ab Imperatore Ludouico Bauaro, quibus omnes Imperij status præsentis fuerunt: Ibi de pace per totum Imperium Germanicum, in quo multis iam annis maxime fuisset tumultuatum, constituenda: et de prædonum ac latronum, hinc inde per publicas uias licentiosius grassantium tollenda & prohibenda Tyrannide habitæ sunt cum grauissimæ tum utilissimæ deliberationes.

56. Baldo

CATALOGVS EPISCOP.

56. BALDOVINVS comes à Lutzelburg, Imperatoris Henrici VII. Germanus frater, Archiepiscopus Treuerensis, & aliquandiu etiam Moguntinus, Sacri Rom. Imp. princeps Elector, Episcopus etiam Wormaciensis: quibus amplissimis dignitatibus omnibus summa fide & laude, praesuit utilissime. Is, ut afflictæ Spirensis Ecclesiæ administrationem etiam in se acciperet, ab uniuerso Spirensi clero, eiusq; admodum ualentinario Episcopo Waldramo humilime rogatus: preces afflictorum clementer exaudiuit, duobus annis administrationis titulo Ecclesiam Spirensis tanta prudentia & cura gubernauit, ut illa ex omnibus incommodis & miserijs foeliciter liberata, in pristinam dignitatem pulcherrime resurgeret. Moriente uero interim Waldramo, Baldouinus etiam Archiepiscopus, anno 1337 Ecclesiæ Spirensis clauum, Canonicorum eiusdem loci summo collegio libere resignans, eos ad proprium sibi è suo collegio Episcopum eligendum exhortatus est.

57. GERHARDVS nobilis ab Erembergk, Canonicus omnino adhuc iuuenis, sed eximia uirtute praeditus: nondū capitularis aut summo Canonicorū sententia insertus, eligitur post mortē Waldrami, et resignationem Archiepiscopi Balduuini, unanimitate consensu totius Capituli in Episcopum Spirensis anno Domini 1337. Praesuit laudabiliter ac utilissime uiginti sex annis, mense uno, diebus quatuor. Decessit ex hoc calamitatis
 seculo

saeculo, uicesima octaua Decembrium, anni à nato hu-
 mani generis saluatore 1363. Sepelitur honorifice in me-
 dia Basilica Cathedrali, ante D. Annæ aram: sub mar-
 more, cui & gentilitia eius insignia superaddita sunt,
 & uera eius effigies affabre apposita. Fuit Imperatori
 Ludouico Bauaro imprimis charus, & consilijs suis
 saepe utilissimus. Huius fauore & consensu, ex pago
 Vdenheimensi oppidum mœnibus ac fossis pulchre
 munitum fecit. Instaurauit Coenobium Augustiniano-
 rum, anno Domini 1340 incendio misere uastatum, &
 in cineres collapsum.

58. LAMBERTVS nobilis à Buren, uel Bur-
 nen, Alsata: intruditur ab Imperatore Carolo III. &
 Pontifice Urbano V, contra Canonicam electionem,
 in qua unanimi totius cleri consensu, Episcopus Spi-
 rensis designatus iam erat Eberhardus nobilis heros
 à Randeck, summi Collegij Decanus, qui uenienti Lam-
 berto cedere, & Vdenheimensis oppidi ac aliquorum
 pagorum & castrorum possessione contentus esse co-
 actus fuit. Erat Lambertus iste homo omnino Poly-
 pragmonicus ac ambitiosissimus: qui ex Monacho
 Neuwylerano Abbas Gengenbacensis: ex Abbate
 Episcopus Brixensis, & Imp. Caroli III Cancellas-
 rius ac intimus Consiliarius factus: nondum quieuit,
 donec & Spirensis Episcopatum consequeretur: huic
 à Carolo III (apud quem summa erat ipsius authori-
 tas) omnium priuilegiorum ac donationum confirma-
 tionem

CATALOGVS EPISCOP.

tionem sub aureo Imperatoris Sigillo consequutus est: id Diploma, Bullæ Carolinæ titulo nobilitatum est, Sub eius gubernatione perierunt incendio Spira, Decima septima Septembrium anni à nato Christo 1371 aedes priuatae sexaginta: id incendium in foro pomario natum, durauit integrum biduum. Præfuit utiliter annis ferè nouem: postea resignata Spirensi Ecclesia, Argentinensi sese intrusit, anno Christi 1371. De quo plura uide in Argentinensibus ac Bambergensibus, nam & his Episcopatibus aliquandiu postea præfuit.

59. ADOLPHVS comes Anaxouianus, eligitur unanimumibus suffragijs totius Capituli, in Spirenses Episcopum anno Domini 1371, præfuit nouem annis pene, & à summo Canonorum Moguntinensium collegio ad Archiepiscopatus gubernationem uocatus, anno Domini 1373, à Romano Pontifice Gregorio XI. Moguntiam uenire & illic sedere prohibitus est, quia Ludouicum ille Misniæ Marchionem, & Episcopum prius Bambergensem Moguntiam destinarat: Interim igitur Spirenses Episcopatum, retinuit Adolphus, donec anno Domini 1381 Ludouicus Archiepiscopus misero fato ex hac uita euocaretur: tum Moguntinam Cathedram occupans Spirensis tamen Ecclesiæ clauum nondum abiecit, etsi Nicolaus aliquis à Romano Pontifice Spirensis Episcopus designatus è Roma in Germaniam missus esset: quem Adolphus ad quietam gubernationem peruenire non passus est, nisi post

post septennium. Præfuit Adolphus Moguntina sedi
 annis octo, ualedixit mortalium hominum conuersa-
 tioni ac uitæ, anno Domini 1388 in oppido Haylgen-
 stadt. Sepelitur Moguntia. Is initio gubernationis
 suæ, armis Spiram rebellem & seditiosam auxilijs Ar-
 chiepiscoporum Coloniensis & Treuerensis, suæq; am-
 pliſsimæ familiæ parère sibi coegit: eiciens urbe in
 perpetuum exilium authorem eius rebellionis, Hens-
 ricum à Landow, nobilem & opulentissimum ciuem
 Spirenses, cuius omnia bona confiscata sunt.

60. NICOLAUS humilis sortis parentibus ex
 oppido Wyszbaden natus: uir eximie doctus ac pru-
 dentissimus: successit Adolpho, è Roma (ubi Rotæ an-
 nis duodecim auditor fuerat) missus & Ecclesiæ Spi-
 rensi, à summo Pontifice Urbano sexto commendatus.
 Peruenit ad quietam gubernationem non citius quàm
 anno dominicæ incarnationis Millesimo trecentesimo
 octuagesimo octauo, paucis mensibus ante mortem Ar-
 chiepiscopi Adolphi. Præfuit summa cum laude ac uti-
 liſsime annis quindecim, quibus ita Episcopatum Spi-
 rensem instaurauit auxit & locupletauit diligentissima
 cura & gubernatione sua, ut eius non immerito repas-
 rator, et secundarius fundator dici ac celebrari debeat,
 Erat per omnes totius Episcopatus sui pagos Omnia
 templorum aliquo modo collapsorum aut ruinas mi-
 nitantium diligentissimus restitutor ac renouator:
 uir mitis & humanus erga omnes, præcipue erga
 clericum

CATALOGVS EPISCOP.

clerum suum, cui charissimus erat, etsi sine eius consensu Episcopatum satis uiolenter initio inuasisset & occupasset. Obijt Brusellæ septima Iunii anno incarnationis uerbi 1396. Inde Spiram uectus, in Cathedralis Basilicæ media area, ante S. Annæ aram sub cæruleo marmore Episcopi Emichonis à Lyningen honorifice est depositus.

61. RABANVS nobilis ab Helmstadt, uir sapientissimus Imperatoris Venceslai Cancellarius: eligitur in Episcopi Nicolai successorem uicesima Iunii, anno Domini 1396: sed tamen per discordiam: aliqua enim Canonorum pars suffragia sua Godefrido comiti à Leyningen dederat. Præfuit sapientissime ac utilissime annis quadraginta duobus, fuit Imperatorum Ruperti Palatini ac Sigismundi Consiliarius, omnibus circumiacentis terræ principibus eximie charus. Cinxit grauißima obsidione duorum mensium, urbem Spirensis, eò quod ibi Senatus populusq; extra muros, S. Germani Cænobium propter sceleratam eius loci monachorum uitam & sub religionis specie constupratas ibi ciuium uxores ac filias, zelo ulciscendæ talis impietatis & perfidiæ funditus euertissent soloq; æquassent: totumq; clerum ob hæc causam urbe expulissent. Id disidium ac bellum à Sigismundo Imperatore in Comicijs Noribergæ habitis, certis conditionibus transactum et compositum est: cum magna tamen iactura Senatus populiq; Spirensis grauißime multati. Anno domini

mini 1430, eligitur idem Rabanus in Archiepiscopum Treuerensem, à Pontifice Maximo Eugenio quarto, contra alios duos per discordiam à summi collegij Treuerensis senatu electos, Iacobum uidelicet Baronem à Sireck, & Vdalricum comitem de Manderschiedt: Præfuit Treuerensi Archiepiscopatu etsi in summa inquiete annis nouem, semper interim Spirensis etiam Ecclesiæ possessione retenta: donec anno Domini 1439 utriusq; Episcopatus magistratu se abdicaret, & unanimitèr consenciente utriusq; urbis clero, Archiepiscopatum Treuerensem Domino Iacobo Baroni de Sireck: Spirensis uero Episcopatum fratris sui filio Reinhardo ab Helmstadt præposito summi collegij Spirensis resignaret. Ipse uero eiusdem anni decima quarta Nouembrium naturæ debitum absoluens, Spi-
re in Basilicæ Cathedralis, media parte honorifica sepultura donatus est.

62. REINHARDVS ab Helmstadt, summi templi Spirensis præpositus, uir omnino religiosus, iustus et æqui studiosissimus: peruenit ad gubernaculum Spirensis Ecclesiæ, per resignationem antecessoris & cognati sui, Antistitis Rabani: Confirmatur ab Eugenio quarto, Pontifice maximo. Consecratur in cœnobio Maulbrunnensi. Ingressus est Spiram insigni pompa equestri: comitabantur eum, Ludouicus Palatinus Imperij Elector, Otho dux Bauariæ, Bernhardus Marchio Badensis, ac multi Comites Barones & nobiles
 ○ Episcopi

CATALOGVS EPISCOP.

Episcopatus Spirensis Vasalli. Excipitur cum à clero
tum à Senatu populoq; Spirensi summo honore ac
gaudio. Præfuit sedi Cathedrali laudabiliter annis se-
ptendecim, uastauit & solo æquauit Lindelbrunnum
Wassgouie castrum, in quo Episcopi quidam hostes tu-
tum aliquandiu habuissent receptum. Sub eius gubere-
natione, conflagrauit anno 1450 in die S. Ioannis ante
portam Latinam: unà cum campanis omnibus, tectum
summæ Basilicæ Spirensis, quod totum ex albo plumbi
affabre, & maximis sumptibus factum erat. Abbi
plumbi totus riuus à summa Basilica per plateam fra-
trum (ut uocant) uersus portam promanabat. Incen-
dium media nocte natum est tantum ex negligenter cu-
rato igne eorum qui Organa summi templi reficere,
& instaurare debuerant. Sed Episcopus Reinhardus
omnia pristinae formæ maximis sumptibus restituit. Va-
ledixit mortalium conuersationi, decima nona Martij
anno 1456. Sepelitur in Spirensi Basilica.

63. SIGEFRIDVS nobilis à Fenningen, eligitur
uicesima nona Martij, anno Domini 1456 unanimi con-
sensu totius Canonicorum senatus: fuit incomparabili
uite bonitate ac morum integritate præditus. Confir-
matur à P. M. Callisto tertio. Præfuit laudabiliter annis
tribus, mensibus quinque, diebus duobus. Peregrinatus
est Romam religionis ergò ad P. M. Pium secundum
à quo humanissime exceptus & tractatus, ac multis
egregijs priuilegijs donatus est. Redemit octo millibus
aureorum Wersouium castrum impignoratum Palae

inis. Cum uero anno 1459 Heidelbergam quorundam negotiorum expediendorum ergo eques uenisset: incidens in subitum morbum, post pauculas horas non sine ueneni suspitione, secunda Septembrium expirauit. Inde Spirā reuectus, cū summo omnium suorum luctu in tumulū Nicolai et Emichonis Episcoporum collocatur.

64. IOANNES nobilis ab Entzenberg, cognomento Nix eximie doctus: eligitur in Spirensis Ecclesiae Episcopum decima septima Septembrium, anni 1459, fuit uir eximie doctus & bonus, sed gubernator infelix: non suo tamen uitio, sed turbulentissimorum temporum iniquitate meliorem fortunam non ferente. Erat eodem tempore maximū Schisma inter Adolphum Anaxouianum comitem, & Theodoricum comitem Eysenburgium per discordiam in Archiepiscopatus Moguntini gubernationem electos: ibi cū Imperatorio et Pontificio mandato coactus, Spirensis Episcopus contra Eysenburgium, Adolpho Anaxouiano suppetias ferret: Palatinus Fridericus, uictoriosus ille Ulrici comitis Zwirtembergensis, Caroli Marchionis Badensis & Georgij Episcopi Metensis, Adolphum Anaxouianum iuuantiū debellator, Theodorici Eysenburgij parti adherens, Episcopatum Spirensensem etiā inuasit, oppidūq; et castrum Rotenburgense et arcem Zwersouianam cum adiacente territorio occupauit, et in suam ditionem ac potestatem redegit: oenobiū uero S. Germani extra Spirenses muros à Dasgoberto olim fundatū, et nuper à Spirensibus solo equatū

○ , iamq;

CATALOGVS EPISCOP.

iamq; egregie restitutum incendio uastauit, de iterum
 funditus euerit totum, eò quod receptum ibi suum ha-
 buissent, qui nomine Adolphi Anaxouiani, Palatini
 prouincias rapinis ferro & igni populati fuerant. Hoc
 ipsum infortunium, summo animi dolore excipiens Epi-
 scopus, de resignando Episcopatu, alicui (qui accer-
 ptum damnum reparare & resarcire posset) cogita-
 uit. Cum haberet autem eodem tempore Fridericus ille
 Rheni Palatinus Cancellarium, uirum eximie docti,
 sapientem ac bene de se meritum, Mathiam à Ramun-
 gen: putauit Episcopatu afflicto non posse se melius
 subuenire & consulere quàm si isti Mathie gubernan-
 tionem Spirensis Ecclesiæ, quam ipse per triennium
 iam gesserat, commendaret: quod fecit consensu totius
 Canonicorum summi collegij senatus, octaua Augusti,
 anno redempti orbis 1462, reseruata Grunbacensis ar-
 cis sibi possessione: in qua cum per annum sedisset, ac-
 cepta annua sua pensione in promptis pecunijs Pfor-
 tzenheimium ad cognatos suos commigravit, ubi cum
 sex adhuc mensibus uixisset, sexta Septembrium anni
 à nato Christo 1464 ex hac mortali uita euocatus, Pfor-
 tzenheimij in Franciscanorum templi choro ante sum-
 mam aram honorifice depositus ac terræ omnium pa-
 renti redditus est.

65. MATHIAS nobilis hæros à Ramingen, Bas-
 uarus: Friderici Palatini Cancellarius, eximie doctus,
 eloquens ac sapientissimus, principi q; Friderico uictorioso

rioso longe charissimus: cuius precibus obtinuerat nuper Canonicatum Spira. Idem nunc afflictis Ecclesiae Spirensis rebus per resignationem Episcopi Ioannis ad gubernationem postulatur, unanimi consensu totius Canoniorum senatus: cogitantis, Fridericum Palatinum ita citius placari posse: & hunc Mathiam aliquando ad Episcopatus possessionem amissum territorium etiam recuperare posse, ut qui de Palatinis bene meritus, omnibus q; longe esset charissimus. Praefuit Mathias iste summa cum laude omnium, cum maxima item Episcopatus utilitate annis quindecim. Sub eo aedificarunt S. Germani coenobita, aut Canonici, iam toties expulsi toties incendijs uastati, intra urbis muros sibi sedem & domicilium ac magnificum templum, ex S. Mauricij Parrochia: Hi migrarunt in urbem, & cum summo honore excepti sunt tertia Ianuarij, anno Domini 1463. Aedificauit Episcopus iste Marietrautum, arcem praecalam in agro Spirensi, non procul ab urbe sitam. Cathedralem uero Basilicam quatuor egregijs sacellis, auxit & illustrauit: in quorum priore sepulturam sibi uiuus constituit ac adornauit. Fuit Imperatori Friderico tertio, & omnibus Imperij principibus eximie charus, & in existimatione apud omnes longe maxima. Emigrauit ex hoc mortali ac lugubri saeculo in ipsis Augusti Calendis, anno incarnati uerbi 1478. Sepelitur in D. Virginis sacello a se constructo.

66. LVDOVICVS nobilis uir ab Helmstadt, Ma

O 3 thia

CATALOGVS EPISCOP.

thia Episcopo unanimi totius Capituli consensu subrogatur: uita integritate, pacis studio ac plurimis alijs summis uirtutibus nemini mortalium secundus: Oeconomus omnium optimus. Praesuit optime ac utilissime annis 17, Maximiliano Imp. imprimis charus. Decessit ex mortali hac uita Vdenheimij decima octaua Augusti, Anno Domini 1505: Inde Spiram uetus in Rabani ac Reinhardi antecessorum suorum tumulum est honorifice collocatus. Conspirarat in eum ac omnem magistratum tota plebs Spirensis Episcopatus: sed cum ea conspiratio per quendam plebeium Lucam Rapp (cui haec impia consilia displicebant) Episcopo innotesceret: captis & e medio sublatis seditiosae istius conspirationis authoribus, omnia foeliciter Dei opt. Max. beneficio ac Philippi Palatini Electoris consilijs composita ac pacata, pulchre subsederunt.

67. PHILIPPVS nobilis heros à Rosenbergh, Ludouici Episcopi è sorore nepos: summi collegij Cantor, & ad S. Germanum praepositus, uir doctus & Doctor Ticinensis Gymnasij: successit Ludouico, communibus omnium Canonicorum suffragijs accitus ac electus. Praesuit annis octo, semper aduersa laborans ualitudine. Sub eius gubernatione incomparabile Oliueti fanum in ambitu maioris Basilicae constructum est. Redemit à Palatino Philippo Electore 14. aureorum millibus, oppidum & castrum Rotenburgum, prius ab Episcopo Ioanne Entzenbergensi amissum. Obijt Vdenheimij tertia Fea

tia Februarij, Anno 1513, Inde Spiram reuectus prope Ludouicum auunculum suum honorifice sepelitur.

63. GEORgius Rheni Palatinus et Bauariæ dux, Philippi Electoris filius: præpositus Moguntinus et Canonicus Spirensis postulatür ad gubernationē Episcopatus Spirensis 13. Februarij, anno 1513, ætatis suæ anno 17. Huic, electionem etiã impetrauit Imp. Maximilianus, qui tũ in oppido Landow erat, & ut Georgium iuuaret, à Palatino Friderico facile exorabatur. Eiusdē igitur anni, 22. Iulij, in Cathedrali Ecclesia Spirensi, ab Alberto Cardinale ac Archiepiscopo Moguntino, præsentibus Ludouico Palatino fratre, multisq; Episcopis ac Abbatibus insigni pōpa consecratur. Præfuit Episcopatu Spirensi laudabiliter annis 16. Sedit frequens Vdenheimij. Emit castrũ Madenburgum cum adiacente territorio ab Ulrico duce Wirtembergensi: id à seditiosis rusticis anno 1515 uastatũ ac solo æquatũ, pulcherrime postea reedificauit. Cœpit ex fundamētis edificare arcē Vdenheimensem, natura loci egregie munitã, & propter uicinitatē Rheni, et quod in loco palustris sita esset: ut insurgētibus bellicis tumultibus haberet Episcopus Spirensis tutũ ac firmũ aliquod receptaculũ. Multa passus est à seditiosa rusticorũ suorũ coniuratione, q̄ summa sapiētia, sine multo sanguine (erat enim natura clemēs, mitis et misericors) pacauit, fuit pacis lōge studiosiss. inter priuatos etiã hoies uel cōseruãdæ uel resarciendæ. Idcirco acerrimi disidiij et totius maximæ

CATALOGVS EPISCOP.

turbæ (quam Ioanni Reuchlino doctissimo uiro, Hochstratus quidã excitarat) unã cum successore suo Domino Philippo à Flersheim tunc temporis adhuc summi Collegij Cantore, diligentissimus compositor & transfactor. Decessit ex hac mortali uita, longiore dignissimus, spe & expectatione aeternæ uitæ, in arce Kislow, uicesima septima Septembrium, anni à nata salute sempiterna 1529: Anglico sudore correptus, quod morbi genus per totam tum grassabatur Germaniam. Reuehitur Spiram, & ibi in media Cathedrali Basilica honorificentissime sepelitur: cui postea à sequente Episcopo egregium monumentum cum tali inscriptione positum est.

Reuerendo ac illustri Principi ac Domino, Domino GEORGIO Episcopo Spirensi, ac Comiti Palatino Rheni, duciq; Bauariæ: admiranda clementia, prudentia & pietate undiq; conspicuo: ac demum flagranti Anglico sudore immatura morte defuncto: eius in Episcopatu successor PHILIPPVS à Flersheim, hoc monumentum constituit. Obijt anno salutis 1529, die uicesima septima Septembrium. Qui aeterna luce fruatur.

69. PHILIPPVS, nobilis heros à Flersheim: primum Cantor, postea præpositus summi Canoniorum senatus Spirensis, eligitur uicesima secunda Octobrii anni à nata salute sempiterna 1529 unanimi consensu totius summi Collegij, in successorem Georgij Episcopi.

Com

Consecratur Aschaffenburgi ab Alberto Cardinale ac Archiepiscopo Moguntino, uicesima quinta Martij, anni à nato Christo 1530. Ingreditur Spirã insigni pompa, nona Decembrium, Electus fuisset in Episcopum statim post mortuum antistitem Philippum (nam & eximia eruditione ac doctoratus titulo, & summa prudentia ac sapientia præditus fuit semper) nisi Palatinis ac Maximiliano Imperatori, Georgio Palatino patrocinantibus, ac pro Georgio intercedentibus, Senatus Canonorum, eam petitionem censuisset omnino non esse denegandam. Fuit enim simili modo ad Zworaciacensem Episcopatũ administrandum accitus: sed et ibi singulari modestiæ laude Palatino Henrico cessit.

Quod uero tum Collegium Spirense distulit, id non itidem abstulit, sed postea copiosiore beneuolentia dignissimo heroi impertiuuit. Præfuit uiginti annis laudabiliter, concionando ac alijs pietatis officijs: utiliter item diligenti Oeconomix gubernatione: summa clementia & mansuetudine erga omnes omnium ordinum ac conditionum homines, omnibus bonis charissimus, ad hæc nostra usq; tempora. Præst adhuc prudentissime hoc anno Dominicæ incarnationis 1549.

Incolumem pater Omnipotens conseruet & ornet,
Ac tandem ad cœli gaudia ducat eum.

AD INCLYTAM VRBEM VVOR
maciensem in Vangionibus Schediasma
Cassparis Brusehij Poëta
Laureati.

Vangionum uetus Vrbs gelido contermina Rheno,
VVerdomagum priscis dicta aliquando uiris:
Vel quod ab illustri quadam esses condita nympha,
Nympha uel ad Rhenum nobilis ipsa fores.
Turrigeris etenim surgentes moenibus urbes,
Quid sunt, uirginei pars nisi pulchra chori?
Accipe Vangionum urbs laudum decora alta tuarum,
Accipe templa, aras Pontificesq; tuos.
Quos prius haud ullo cantatos tempore, dono
Vitæ immortalis munere primus ego.
Accipe te clemens, si tu te diligis ipsam,
Res odisse equidem non potes ipsa tuas.
Quod si nos aliquid tali pietate meremur
Si grata est Musa hæc officiosa tibi.
Qua te ex obscuro curauimus esse redemptam:
Ereptos medijs è tenebrisq; tuos.
Si tali nos inquam aliquid pietate meremur:
Hanc à te suplici uoce precamur opem.
Ut commendatos & toto pectore charos,
Temporibus tibi nos omnibus esse sinas.

Septis